

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ
ОРГАНІЗАЦІЇ”
(для бакалаврів)**

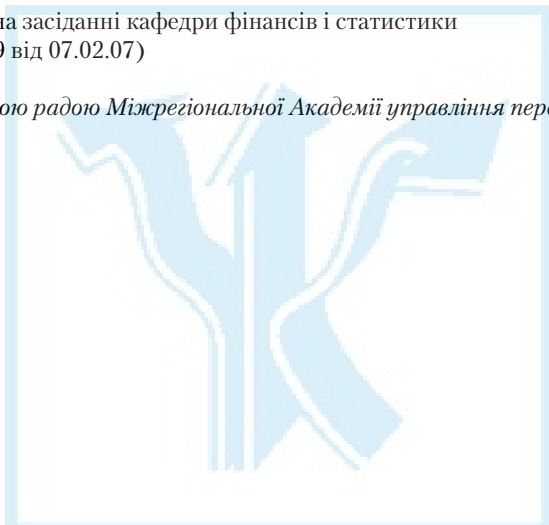
МАУП

Київ 2007

Підготовлено доцентом кафедри фінансів і статистики
Л. Л. Варениченко

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(протокол № 9 від 07.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Варениченко Л. Л. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2007. — 34 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, тематичний план, методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів, зміст матеріалу для самостійного вивчення дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації”, питання для самоконтролю і самоперевірки знань і співбесіди, індивідуальні завдання, теми рефератів, ключові терміни, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Процес навчання у вищому закладі освіти передбачає здобуття студентами знань під час аудиторних лекційних і семінарських занять в комплексному поєднанні їх з самостійною та індивідуальною роботою на навчальній базі академії та поза її межами. Самостійна робота студентів формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань.

Мета вивчення дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації” — здобути теоретичні знання про функціонування світової фінансової системи загалом та її окремих ланок, склад і функції міжнародних кредитно-фінансових організацій та їх роль у діяльності світового фінансового ринку, а також набути навичок організації співпраці з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.

Для досягнення мети вивчення дисципліни передбачається вирішення наступних завдань:

- ознайомлення з сутністю міжнародної фінансової діяльності та роллю в ній фінансово-кредитних організацій;
- вивчення структури та функцій міжнародно-кредитних організацій;
- визначення причин виникнення, призначення, принципів діяльності та складу операцій світових фінансових центрів;
- формування знань про міжнародну банківську діяльність, види банків, які здійснюють міжнародні фінансові операції, склад послуг, які вони надають суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності;
- розуміння основних цілей діяльності, завдань, операцій та ролі у світовій економіці Міжнародного валютного фонду і Всесвітнього банку;
- ознайомлення з регіональними міжнародними фінансовими організаціями, їх типами, функціями у міжнародній фінансовій діяльності та значенням для розвитку економіки територіально зосереджених країн;
- розуміння цілей європейської економічної, у тому числі й фінансової, інтеграції, переваг утворення Європейського валютного союзу та принципів його функціонування;
- здобуття знань про основні організаційні форми здійснення міжнародних розрахунків, призначення та принципи функціонування Банку міжнародних розрахунків, електронних систем

грошових розрахунків, клірингових систем і з'ясування перспектив використання Internet для міжнародних розрахунків;

- формування уявлення про участь України в діяльності міжнародних фінансових організацій, про діяльність цих організацій в Україні та зміст програм, які вони виконують в Україні.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти самостійно визначати необхідність співпраці суб'єктів господарювання з міжнародними фінансово-кредитними організаціями (МФКО) для досягнення конкретних цілей, обґрунтовувати вибір конкретних МФКО та здійснюваних ними програм для участі в них.

Дисципліна сприяє поглибленню знань, отриманих студентами при вивченні курсів “Фінанси”, “Міжнародні фінанси”, “Міжнародні фінансово-кредитні відносини”, та пов'язана з такими дисциплінами, як “Міжнародні розрахунково-кредитні та валютні операції”, “Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності”, “Фінансова діяльність суб'єктів господарювання”, “Фінансовий ринок”.

Самостійна робота студентів має бути систематичною, послідовною, здійснюватися з використанням методико-технологічних прийомів і принципів, що дасть можливість досконаліше опанувати предмет курсу. Насамперед студент має усвідомити теоретичну та практичну значущість дисципліни, детально ознайомитися з найважливішими розділами курсу, усвідомити, що всі теми курсу взаємопов'язані.

Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації” містять тематичний зміст дисципліни з окремим виділенням питань, розгляд яких не передбачений планами лекційних занять, індивідуальні завдання: ключові терміни, запитання і завдання для самостійного повторення студентами матеріалу та самоперевірки знань з дисципліни, теми рефератів, список рекомендованої літератури.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекції	Семінарські та практич. заняття	Самост. робота студент
1	Змістовий модуль I. Глобальні МФКО Світова фінансова система та реалізація міжнародних фінансово-кредитних відносин	2	–	6
2	Міжнародні фінансові організації в системі глобальних фінансів	2	1	7
3	Міжнародний валютний фонд (МВФ)	2	1	6
4	Міжнародні банки	–	–	8
5	Група Всесвітнього банку	4	3	11
	Рубіжний контроль за модулем I	–	1	–
6	Змістовий модуль II. Регіональні МФКО та інститути міжнародних розрахунків Регіональні міжнародні фінансово-кредитні установи	4	2	13
7	Європейський валютний союз	2	–	6
8	Інститути міжнародних розрахунків	2	–	8
9	Фінансові відносини України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями	2	3	9
	Рубіжний контроль за модулем II	–	1	–
	Підсумковий контроль (залік)	–	2	–
	Разом годин: 108	20	14	74

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів передбачає завдання різних типів і рівнів складності. Основними формами самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни є:

- робота над конспектами лекцій і планами практичних занять;
- вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, опрацювання нормативно-правових актів;
- робота з каталогами бібліотек з метою пошуку необхідної інформації;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами (науковою, спеціальною, інформаційно-довідковою літературою, науковими публікаціями в періодичних виданнях);
- конспектування самостійно вивченого матеріалу, підготовка доповідей, рефератів, написання курсових робіт;
- активна участь у практичних заняттях, колоквиумах;
- науково-дослідна робота під час проходження практики та ін.

Під час самостійного опрацювання кожної теми та при підготовці до семінарських занять *важливе значення мають лекції*. На лекціях студенти отримують знання в обсязі, необхідному для подальшого самостійного поглибленого вивчення дисципліни, викладач орієнтує їх у найбільш раціональному напрямі щодо самостійного опрацювання кожної теми, висвітлює найбільш складні поняття та положення, здійснює посилання на навчальну, наукову і спеціальну літературу, а також на нормативно-правові джерела. Ведення конспекту лекції дає можливість студенту уважно проаналізувати лекційний матеріал під час подальшого поглибленого вивчення теми та при підготовці до семінарських і практичних занять. Окремі питання, які розкриті в конспекті лекції в загальному виді, та ті, що винесені на самостійне опрацювання, студент повинен опрацювати і засвоїти за *рекомендованими підручниками, навчальними посібниками, законодавчо-нормативною та довідково-інформаційною літературою*.

Під час роботи з названими джерелами студент повинен ознайомитися з їх змістом і відібрати необхідний для вивчення матеріал (розділи, підрозділи тощо). При самостійному вивченні матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, науковою та спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане, порівнюючи з прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, позначати незрозумілі положення з метою подальшого їх з'ясування

на семінарському чи практичному занятті. Тут доцільно виписувати формулювання конкретних положень і визначень інших авторів. Під час роботи з науковою та спеціальною літературою студент може знайти посилання на додаткові літературні джерела, які не зазначені в списку рекомендованої літератури цього навчально-методичного комплексу. Використання таких додаткових джерел для самостійного поглибленого вивчення матеріалу є важливим, а особливо під час підготовки доповідей і рефератів.

Маючи список літературних джерел, студенту необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти за каталожною карткою необхідне джерело. Якщо студент поглиблено вивчає конкретну проблему, готує наукову доповідь, реферат чи курсову роботу і йому не вистачає матеріалу в списку рекомендованої літератури, невідомі реквізити рекомендованих літературних джерел, то необхідно звернутися до систематичного каталогу бібліотеки, у тому числі й до тематичного каталогу публікацій у періодичних виданнях.

Індивідуальна робота студентів сприяє поглибленню знань з дисципліни шляхом творчого вивчення запропонованої проблеми. З цією метою рекомендується вдало поєднувати теоретичний і практичний матеріал.

У процесі самостійної та індивідуальної роботи студентів доцільно активно використовувати тестові завдання для самоконтролю набутих знань. За результатами самостійного виконання теоретичних завдань визначається рівень засвоєння студентом основних термінів, принципів, показників, методологічних і методичних засад, на яких ґрунтується дисципліна.

ЗМІСТ МАТЕРІАЛУ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ дисципліни

“МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ”

Змістовий модуль I. Глобальні МФКО

Тема 1. Світова фінансова система та реалізація міжнародних фінансово-кредитних відносин

Поняття та умови формування світових фінансових центрів. Ознаки світових фінансових центрів та їх види.

Фінансові центри розвинених країн: Лондон, Нью-Йорк, Цюріх, Париж, Люксембург, Франкфурт-на-Майні, Токіо.

Фінансові центри країн, що розвиваються: Сінгапур, Гонконг, Арабський Схід.

Поняття та причини виникнення офшорних центрів. Переваги офшорів і вимоги до офшорних центрів. Умови фінансової діяльності в офшорних центрах. Особливості функціонування керованих банків.

Перспективи розвитку фінансових центрів у контексті європейської інтеграції. Значення введення євро для розвитку європейських фінансових центрів.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань про функціонування світової фінансової системи загалом та її окремих ланок.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемою “Фактори розвитку і принципи функціонування світових фінансових центрів”;
- 2) проаналізувати за матеріалами періодичних видань динаміку і тенденції розвитку світових фінансових центрів;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Роль світових фінансових центрів у міжнародному русі грошей і капіталів.
- Особливості функціонування фінансових центрів Арабського Сходу.
- Порівняння функціонування фінансових центрів Цюриха, Парижа та Люксембурга.
- Особливості діяльності фінансових центрів Нью-Йорка та Лондона.

Ключові терміни: *світова фінансова система, форми організації міжнародних фінансових відносин, світові фінансові ринки, світові фінансові центри, види фінансових центрів, офшорні центри, транснаціональні комерційні банки, валютні та фондові біржі, транснаціональні компанії, міжурядові банківські організації, керовані банки, європейська інтеграція, європейські фінансові центри, форми та засоби міжнародного регулювання фінансових відносин, міжнародні між-*

урядові угоди, норми та правила міжнародних фінансових організацій, рішення та рекомендації міждержавних конференцій.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Поняття світової фінансової системи.
2. Причини виникнення, роль у світовій економіці та основні форми світових фінансових потоків.
3. Особливості інтеграції міжнародної фінансової діяльності на сучасному етапі розвитку світової економіки.
4. Інструменти регулювання міжнародної фінансової діяльності.
5. Поняття і роль у світовому господарстві світових фінансових центрів.
6. Причини створення і принципи функціонування світових фінансових центрів.
7. Особливості функціонування провідних фінансових центрів розвинених країн.
8. Охарактеризувати діяльність провідних фінансових центрів Європи.
9. Особливості функціонування фінансових центрів Цюриха, Парижа та Люксембурга.
10. Особливості функціонування фінансового центру Лондона.
11. Особливості діяльності фінансових центрів Токіо та Нью-Йорка.
12. Причини швидкого розвитку фінансових центрів Азії.
13. Особливості функціонування фінансових центрів Арабського Сходу.
14. Значення введення євро для розвитку європейських фінансових центрів.
15. Перспективи розвитку фінансових центрів у контексті європейської інтеграції.
16. Особливості фінансової діяльності в офшорних центрах.
17. Переваги офшорних зон для ведення банківського бізнесу.

Література [1–7; 13]

Тема 2. Міжнародні фінансові організації в системі глобальних фінансів

Офіційна міжнародна допомога у фінансуванні розвитку: суб'єкти та види. Двостороння, багатостороння та колективна офіційна міжнародна допомога.

Інструменти офіційної міжнародної допомоги.

Класифікація проектів розвитку економіки країн — членів міжнародних фінансових організацій.

Роль міжнародних фінансово-кредитних організацій (МФКО) у глобалізації світового господарства.

Питання для поглибленого вивчення

- Значення міжнародних фінансових організацій у глобалізації світового господарства.
- Вплив кредитної політики МФКО на фінансовий стан країн-позичальників.
- Тенденції розвитку кредитної діяльності МФКО.
- Характеристика офіційної міжнародної допомоги у фінансуванні розвитку.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань про склад і функції міжнародних кредитно-фінансових організацій та їх роль у функціонуванні світового фінансового ринку.

Самостійна робота:

- 1) підготуватися до дискусії за проблемою “Вплив політики МФКО на розвиток соціально-економічної (у тому числі фінансової) системи країн-позичальників”;
- 2) на основі аналізу матеріалів періодичних видань продемонструвати динаміку і тенденції функціонування міжнародних фінансових організацій та оцінити їх роль у глобалізації світового господарства;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Напрями розвитку та мета діяльності міжнародних фінансових організацій.
- Класифікація та основні функції міжнародних фінансових організацій.
- Функції спеціалізованих фінансово-кредитних установ у системі ООН.
- Офіційна міжнародна допомога у фінансуванні розвитку.
- Глобалізація світового господарства та роль міжнародних фінансово-кредитних організацій у сучасному світі.

Ключові терміни: глобалізація світового господарства; світова валютна система; міжнародний перерозподіл фінансових ресурсів; класифікація міжнародних фінансових організацій; міжурядові, комерційні, глобальні, регіональні, універсальні та спеціалізовані міжнародні фінансові організації; функції міжнародних фінансово-кредитних організацій; фінансові донори, фінансові реципієнти; офіційна міжнародна допомога у фінансуванні розвитку; системні, структурні, інвестиційні проекти розвитку, проекти технічної допомоги.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Причини виникнення і мета діяльності міжнародних фінансових організацій.
2. Функції МФКО.
3. Класифікація міжнародних фінансових організацій.
4. Роль міжнародних фінансових організацій у глобалізації світового господарства.
5. Офіційна міжнародна допомога розвитку: суб'єкти та види.
6. Інструменти офіційної міжнародної допомоги розвитку.
7. Поняття про системні, структурні та інвестиційні проекти міжнародних фінансових організацій.
8. Основні види офіційної міжнародної допомоги за класифікаційними ознаками.
9. Оцінка впливу умов співпраці з МФКО на соціально-економічний розвиток країн-позичальників.

Тестові завдання

1. До основних елементів міжнародної системи перерозподілу фінансових ресурсів належать:
  - а) міждержавне валютне та фінансово-кредитне регулювання;
  - б) міжнародний ринковий механізм;
  - в) рух офіційних золотовалютних резервів;
  - г) міжнародний офіційний (позаринковий механізм);
  - д) усі відповіді правильні.

2. *Функціонування міжнародного ринкового механізму ґрунтується на:*

- а) акумулюванні та перерозподілі фінансових ресурсів (національних за походженням) на міжнародному ринку боргових зобов'язань;
- б) активізації міждержавного та наднаціонального регулювання всіх форм сучасних міжнародних економічних відносин;
- в) основних функціях міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- г) русі офіційних золотовалютних резервів;
- д) усі відповіді правильні.

3. *Складовими офіційного (позаринкового) механізму перерозподілу фінансових ресурсів є:*

- а) стабілізація і розвиток системи міжнародних фінансів і світової економіки в цілому;
- б) офіційна міжнародна допомога розвитку країн;
- в) швидкий розвиток і посилення ролі транснаціональних корпорацій і банків у світовій економіці;
- г) рух офіційних золотовалютних резервів;
- д) потоки з фінансування зовнішнього боргу.

4. *Функціонування та розвиток міжнародних фінансово-кредитних організацій є:*

- а) виходом відтворювального процесу за національні кордони;
- б) важливою складовою сучасної інституційної структури світових валютно-фінансових відносин;
- в) стратегією і тактикою розвитку світової валютно-фінансової системи;
- г) важливою передумовою та елементом механізму поглиблення світогосподарських зв'язків;
- д) усі відповіді правильні.

5. *Поглиблення інтернаціоналізації господарського життя та необхідність створення організаційних основ міждержавного механізму спільного вирішення країнами валютно-фінансових проблем світогосподарського розвитку зумовили становлення:*

- а) руху офіційних золотовалютних резервів;
- б) міжнародних фінансово-кредитних організацій;

- в) основних функцій міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- г) збору інформації;
- д) усі відповіді правильні.

6. Заснування та розвиток міжнародних фінансово-кредитних організацій пояснюється:

- а) виходом відтворювального процесу за національні кордони;
- б) необхідністю створення організаційних основ міждержавного механізму спільного вирішення країнами валютно-фінансових проблем світогосподарського розвитку;
- в) швидким розвитком і посиленням ролі транснаціональних корпорацій і банків у світовій економіці;
- г) активізацією міждержавного та наднаціонального регулювання всіх форм сучасних міжнародних економічних відносин;
- д) усі відповіді правильні.

7. Міждержавне валютне та фінансово-кредитне регулювання є:

- а) чинником виникнення міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- б) метою діяльності міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- в) основною функцією міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- г) розробкою та координуванням стратегії й тактики розвитку світової валютно-фінансової системи;
- д) усі відповіді правильні.

8. Метою діяльності міжнародних фінансово-кредитних організацій є:

- а) обговорення і розробка спільної позиції та рекомендацій;
- б) стабілізація і розвиток системи міжнародних фінансів і світової економіки в цілому;
- в) міждержавне валютне та фінансово-кредитне регулювання;
- г) розробка та координування стратегії й тактики розвитку світової валютно-фінансової системи;
- д) акумуляція фінансових ресурсів та їх використання з метою забезпечення стабільності національного, регіонального та світового економічного розвитку.

9. Основними функціями міжнародних фінансово-кредитних організацій є:

- а) реалізація фінансових проектів;
- б) регулювання міжнародних валютно-кредитних і фінансових відносин;
- в) обговорення і розробка спільної позиції та рекомендацій щодо реалізації фінансових проектів;
- г) збирання інформації;
- д) видання науково-практичної літератури.

10. Міжнародні фінансово-кредитні організації класифікуються за:

- а) сферою діяльності;
- б) характером діяльності;
- в) функцією;
- г) колом компетенції.

11. Характер повноважень та умови прийняття в члени — це:

- а) мета діяльності міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- б) критерії класифікації міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- в) чинник виникнення міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- г) функції міжнародних фінансово-кредитних організацій;
- д) усі відповіді правильні.

12. За сферою діяльності міжнародні фінансово-кредитні організації поділяють на:

- а) міжнародні фінансово-кредитні організації;
- б) глобальні;
- в) універсальні;
- г) регіональні;
- д) двосторонні.

13. За характером діяльності міжнародні фінансово-кредитні організації поділяють на:

- а) універсальні;
- б) міждержавні (міжурядові);
- в) двосторонні;
- г) неурядові;
- д) усі відповіді правильні.

14. За функціями міжнародні фінансово-кредитні організації поділяють на:
- а) міждержавні (міжурядові);
  - б) універсальні;
  - в) відкриті;
  - г) спеціалізовані;
  - д) усі відповіді правильні.
15. За характером повноважень міжнародні фінансово-кредитні організації поділяють на:
- а) спеціальної компетенції;
  - б) міждержавні;
  - в) відкриті;
  - г) міждержавні з окремими наднаціональними повноваженнями і наддержавні;
  - д) наднаціональні.
16. За колом компетенції міжнародні фінансово-кредитні організації поділяють на:
- а) міждержавні (міжурядові);
  - б) загальної компетенції;
  - в) неурядові;
  - г) спеціальної компетенції.

Література [4; 6; 13–17]

Тема 3. Міжнародний валютний фонд (МВФ)

Еволюція кредитної діяльності МВФ. Кредитні ресурси МВФ на сучасному етапі. Спеціальні права запозичення (СПЗ) — перший у світі засіб міжнародних розрахунків, емітований за рішенням міжнародної організації.

Специфіка кредитів МВФ. Кредитний механізм фонду. Звичайні механізми фінансування, у тому числі кредити підтримки та розширеного фінансування.

Спеціальні механізми фінансування, у тому числі компенсаційне фінансування та надзвичайна кредитна лінія, пільгове кредитування.

Вплив кредитної політики МВФ на фінансовий стан країн-позичальниць.

Питання для поглибленого вивчення

- Порядок формування фінансових ресурсів Міжнародного валютного фонду.
- Правила та умови здійснення кредитних операцій Міжнародним валютним фондом.
- Характеристика механізмів кредитування (звичайних, спеціальних механізмів фінансування, пільгового кредитування), які здійснює Міжнародний валютний фонд.
- Вплив кредитної політики МВФ на фінансовий стан країн-позичальниць.
- Еволюція МВФ і тенденції формування капіталу і надання фінансових допомог.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: здобуття студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці з МВФ та оцінювання доцільності й ефективності такої співпраці.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемами “Фактори, які впливають на ефективність співпраці між МВФ та Україною”; “Доцільність та ефективність співпраці з МВФ країн-позичальниць”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати динаміку і тенденції співпраці МВФ і України, Чехії, Польщі, Словенії, Китаю;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Міжнародний валютний фонд як інституційна основа міжнародних фінансово-кредитних відносин.
- Механізм кредитної діяльності Міжнародного валютного фонду.
- Вплив кредитної політики Міжнародного валютного фонду на фінансовий стан країн-позичальниць.
- Міжнародний валютний фонд та його діяльність в Україні.

Ключові терміни: Вашингтонський консенсус; Міжнародний валютний фонд; спеціальні права запозичення; звичайні механізми кредитування; спеціальні механізми фінансування; пільгове кредитуван-

ня; багатостороння система міжнародних розрахунків за поточними операціями; статутний капітал МВФ; квоти членів МВФ; керівні органи МВФ; Рада управляючих МВФ; Рада директорів МВФ; виконавчий директор МВФ.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Передумови заснування та еволюція діяльності Міжнародного валютного фонду.
2. Мета діяльності і функції Міжнародного валютного фонду.
3. Організаційна структура Міжнародного валютного фонду і функції його органів.
4. Власний капітал Міжнародного валютного фонду і принципи його формування.
5. Формування кредитних ресурсів МВФ.
6. Правила здійснення кредитних операцій Міжнародного валютного фонду.
7. Характеристика звичайних механізмів кредитування, спеціальних механізмів фінансування, пільгового кредитування, які здійснює Міжнародний валютний фонд.
8. Вплив фінансової допомоги Міжнародного валютного фонду на розвиток економіки країн, що розвиваються.

Література [4; 6; 13; 19–21]

Тема 4. Міжнародні банки

Класифікація міжнародних банків: міжнародні фінансові установи (група всесвітнього банку, Європейський центральний банк тощо); національні фінансово-кредитні установи, що виконують контрольні та наглядові функції (центральні та національні банки держав); транснаціональні та міжнародні комерційні (універсальні і спеціалізовані) банки.

Банківські операції на міжнародних ринках: фінансування експортно-імпорتنих операцій, проекти фінансування, розвиток сучасних банківських технологій, удосконалення міжнародних банківських розрахунків.

Питання для поглибленого вивчення

- Національні фінансово-кредитні установи, що виконують контрольні та наглядові функції (центральні та національні банки держав).

- Транснаціональні та міжнародні комерційні (універсальні і спеціалізовані) банки.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: здобиття студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо контрольних і наглядових функцій центральних і національних банків держав, а також організації співпраці з транснаціональними і міжнародними комерційними (універсальними і спеціалізованими) банками.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемами “Контрольні та наглядові функції центральних і національних банків”, “Розвиток сучасних банківських технологій”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати динаміку і тенденції розвитку транснаціональних і міжнародних комерційних банків;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Контрольні та наглядові функції центральних банків європейських країн.
- Транснаціональні банки: загальна характеристика та показники діяльності.
- Міжнародні спеціалізовані комерційні банки: функції та показники діяльності.

Ключові терміни: міжнародні банки; група всесвітнього банку; Європейський центральний банк; контрольні та наглядові функції центральних банків; транснаціональні банки; міжнародні універсальні комерційні банки; міжнародні спеціалізовані комерційні банки; фінансування експортно-імпорتنних операцій; проекти фінансування; банківські технології; міжнародні банківські розрахунки.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Об'єктивні передумови виникнення міжнародних банків.
2. Провідні тенденції міжнародної банківської справи.
3. Міжнародні банки як інституційна основа міждержавного переливу капіталів у процесі збагачення форм і видів міжнародних економічних відносин.

4. Класифікація міжнародних банків.
5. Банківські операції на міжнародних ринках: склад і характеристика.
6. Транснаціональні комерційні банки, їх роль у світовій економіці.
7. Становлення сучасної світової банківської системи як результат тривалої концентрації та централізації банківського капіталу.

Література [4–6; 9; 13]

Тема 5. Група Всесвітнього банку

Міжнародна фінансова корпорація (МФК): види діяльності та акціонерний капітал. Кредитно-інвестиційна діяльність МФК. Сприяння МФК залученню приватними компаніями фінансових ресурсів на міжнародних фінансових ринках і послуги з управління фінансовими ризиками.

Багатостороння асоціація гарантування інвестицій (БАГІ): мета діяльності, функції, формування капіталу. Програма страхових гарантій некомерційних інвестиційних ризиків. Ефективність фінансової діяльності БАГІ.

Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок: мета створення та функції. Узгодження позицій та арбітражний розгляд спірних питань між урядами країн-реципієнтів та іноземними інвесторами. Консультативна діяльність щодо іноземного інвестування.

Питання для поглибленого вивчення

- Група Всесвітнього банку як міжнародна фінансово-кредитна та інвестиційна інституція.
- Ефективність кредитної діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР).
- Ефективність фінансової діяльності БАГІ.
- Особливості МАР-кредитування.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці країн-учасниць з МБРР, МФК, МАР, БАГІ, МЦУІС та оцінювання доцільності й ефективності такої співпраці.

Самостійна робота:

- 1) підготуватися до дискусії за проблемами “Ефективність кредитної діяльності МБРР”, “Ефективність фінансової діяльності БАГІ”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати результати діяльності МФК в африканському й азійському регіонах;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Група Всесвітнього банку як міжнародна інвестиційна інституція.
- Фінансові організації Всесвітнього банку, їх функції та особливості діяльності.
- Еволюція діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку.
- Програми Міжнародного банку реконструкції та розвитку.
- Міжнародна асоціація розвитку — фінансування розвитку найменш розвинених країн.
- Міжнародна фінансова корпорація — фінансування приватного сектора країн, що розвиваються.

Ключові терміни: *Група Всесвітнього банку; Міжнародний банк реконструкції й розвитку (МБРР); Міжнародна асоціація розвитку (МАР); Міжнародна фінансова корпорація (МФК); Міжнародна асоціація розвитку (МАР); Багатостороння агенція гарантування інвестицій (БАГІ); Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок (МЦУІС); інвестиційні позики; системні кредити на структурну перебудову економіки; спільне фінансування; МАР-кредитування.*

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Призначення і склад Групи Всесвітнього банку.
2. Цілі діяльності і функції Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР).
3. Організаційна структура МБРР.
4. Формування ресурсів МБРР.
5. Кредитна політика МБРР.
6. Кредитні операції МБРР.
7. Інвестиційні позики і системні кредити на структурну перебудову економіки, що надаються МБРР.

8. МБРР і спільне фінансування.
9. Ефективність кредитної діяльності МБРР.
10. Цілі діяльності та функції Міжнародної асоціації розвитку.
11. Формування капіталу Міжнародної асоціації розвитку.
12. Цілі діяльності та функції Міжнародної фінансової корпорації.
13. Формування капіталу Міжнародної фінансової корпорації.
14. Цілі діяльності та функції Багатостороннього агентства з інвестиційних гарантій.
15. Мета створення Міжнародного центру урегулювання інвестиційних суперечок.
16. Група Всесвітнього банку як міжнародна фінансово-кредитна та інвестиційна інституція.

Література [4–6; 9; 13; 22]

Змістовий модуль II. Регіональні МФКО та інститути міжнародних розрахунків

Тема 6. Регіональні міжнародні фінансово-кредитні установи

Міжнародні фінансові організації Європи: Європейський валютний союз, Європейський інвестиційний банк, Європейський фонд розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Чорноморський банк торгівлі та розвитку та ін.

Регіональні фінансові організації Азії та Тихого океану: Азійський банк розвитку, Асоціація інститутів фінансування розвитку в Азійсько-тихоокеанському регіоні.

Арабські міжнародні фінансові організації: Арабський валютний фонд, Кувейтський фонд арабського економічного розвитку.

Міждержавні фінансові організації Африки: Група Африканського банку розвитку, Східноафриканський банк розвитку, Банк розвитку держав Центральної Африки, Західноафриканський банк розвитку, Західноафриканський економічний валютний союз.

Європейський банк реконструкції і розвитку: створення, мета діяльності, фінансові ресурси, інструменти фінансування та операції, механізм фінансово-кредитної діяльності.

Міжнародний банк Співдружності незалежних держав.

Субрегіональні банки розвитку: Арабський банк економічного розвитку Африки, Ісламський банк розвитку, Арабський фонд економічного й соціального розвитку, Центральноамериканський банк економічної інтеграції, Карибський банк розвитку та ін.

Питання для поглибленого вивчення

- Спільні риси регіональних банків розвитку і Міжнародного банку реконструкції та розвитку.
- Європейський банк реконструкції і розвитку: створення та мета діяльності, фінансові ресурси, інструменти фінансування та операції, механізм фінансово-кредитної діяльності.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної, інформаційно-довідкової літератури та інформаційних систем з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці з МВФ та оцінювання доцільності й ефективності такої співпраці.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемами “Головні чинники заснування регіональних міжнародних фінансово-кредитних організацій та регіональних банків розвитку”, “Значення діяльності регіональних міжнародних фінансово-кредитних організацій і регіональних банків розвитку”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати динаміку і тенденції діяльності Європейського інвестиційного банку, Європейського фонду розвитку, Європейського банку реконструкції та розвитку;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Регіональні фінансові організації, їх роль у розвитку міжнародного співробітництва.
- Мета діяльності та програми регіональних фінансових організацій Азії та Тихого океану: Азійського банку розвитку, Асоціації інститутів фінансування розвитку в Азійсько-тихоокеанському регіоні.
- Мета діяльності та програми арабських міжнародних фінансових організацій: Арабського валютного фонду, Кувейтського фонду арабського економічного розвитку.
- Європейський банк реконструкції і розвитку: мета діяльності та програми, що здійснюються.

- Європейський банк реконструкції і розвитку, його діяльність в Україні.

Ключові терміни: регіональні банки розвитку; Міжамериканський банк розвитку (МаБР); самостійні спеціалізовані структури МаБР; Європейський валютний союз, Європейський інвестиційний банк, Європейський фонд розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Чорноморський банк торгівлі та розвитку; Азійський банк розвитку, Асоціація інститутів фінансування розвитку в Азійсько-тихоокеанському регіоні; Арабський валютний фонд, Кувейтський фонд арабського економічного розвитку; Група Африканського банку розвитку, Східноафриканський банк розвитку, Банк розвитку держав Центральної Африки, Західноафриканський банк розвитку, Західноафриканський економічний валютний союз; субрегіональні банки розвитку; Арабський банк економічного розвитку Африки; Ісламський банк розвитку; Арабський фонд економічного й соціального розвитку; Центральноамериканський банк економічної інтеграції; Карибський банк розвитку.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Цілі створення регіональних міжнародних банків розвитку.
2. Мета діяльності і функції регіональних міжнародних банків розвитку.
3. Особливості міжнародних фінансових організацій Європи.
4. Регіональні міжнародні фінансові організації Азії і Тихого океану.
5. Міждержавні фінансові організації Америки, їх роль у розвитку країн регіону.
6. Арабські міждержавні фінансові організації: склад та особливості діяльності.
7. Міждержавні фінансові організації Африки.
8. Європейський банк реконструкції та розвитку: мета утворення та основні операції.
9. Фінансові програми, які здійснює Європейський банк реконструкції та розвитку.
10. Проблеми і перспективи діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні.
11. Особливості функціонування субрегіональних банків розвитку.

Література [4; 6; 13; 14; 16]

Тема 7. Європейський валютний союз

Принципи організації і функціонування Європейського валютного союзу.

Основні функції: розробка та проведення єдиної грошово-кредитної, у тому числі валютної, політики, здійснення обмінних операцій з валютами країн, що не входять до Європейського валютного союзу, управління валютними резервами країн Європейського союзу, організація та забезпечення ефективного функціонування платіжних систем, регулювання діяльності фінансово-кредитних інститутів і забезпечення стабільності фінансової системи Союзу.

Перспективи розвитку Європейського валютного союзу. Стабільна Європа — основа ефективного функціонування і прогресивного розвитку Союзу.

Питання для поглибленого вивчення

- Інституціоналізація валютної інтеграції в Західній Європі.
- Умови вступу країн до Європейського союзу.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці з МВФ та оцінювання доцільності й ефективності такої співпраці.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемою “Передумови та перспективи співпраці між Європейським валютно-економічним союзом і Україною”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати тенденції руху України до Європейського союзу;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Принципи організації і функціонування Європейського валютного союзу.
- Основні функції Європейського валютного союзу.
- Перспективи розвитку Європейського валютного союзу.
- Європейський валютний союз і Україна.

Ключові терміни: валютна інтеграція, інституціоналізація валютної інтеграції, Європейська система центральних банків, Європейський центральний банк, валютні резерви, Європейський валютний союз, стабільність фінансової системи Європейського валютного союзу, платіжні системи Європейського валютного союзу, Європейський валютно-економічний союз, євро.

Питання для самоконтролю знань і співбесіди:

1. Етапи становлення Європейського валютного союзу.
2. Принципи функціонування Європейського валютного союзу.
3. Структура керівних органів Європейської системи центральних банків.
4. Євро — перша міжнародна регіональна повноцінна валюта.
5. Грошово-кредитна політика Європейського центрального банку у сучасних умовах.
6. Перспективи розвитку Європейського валютного союзу.

Література [4; 7; 13; 18; 27]

Тема 8. Інститути міжнародних розрахунків

Банк міжнародних розрахунків (БМР) — банк центральних банків і форум для міжнародного валютного і фінансового співробітництва.

Електронні системи грошових міждержавних переказів: система міжнародних міжбанківських фінансових телекомунікацій СВІФТ; система міжнародних автоматизованих розрахунків ТАРГЕТ.

Клірингові системи міжнародних розрахунків: система міжбанківських клірингових розрахунків США CHIPS; Швейцарська міжбанківська клірингова система SIC; банківські автоматизовані клірингові послуги VACS; клірингові і платіжні союзи у країнах, що розвиваються.

Перспективи використання Internet для міжнародних розрахунків.

Питання для поглибленого вивчення

- БМР — агент і довірена особа урядів і міжнародних економічних організацій при здійсненні фінансових операцій.
- БМР — центр монетарних і економічних досліджень.
- Баланс Банку міжнародних розрахунків.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: бібліографічний огляд навчально-методичної, монографічної та періодичної літератури з проблем теми.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці з БМР.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемою “Золотий франк як міжнародна розрахункова валютна одиниця”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати динаміку і тенденції співпраці Національного Банку України та БМР;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Інститути міжнародних розрахунків: призначення, типи, функції.
- Банк міжнародних розрахунків як форум для міжнародного валютного і фінансового співробітництва.
- Банк міжнародних розрахунків як банк центральних банків.
- Електронні системи грошових міжнародних переказів: склад, призначення, перспективи розвитку.
- Клірингові системи міжнародних розрахунків: поняття, досвід функціонування.
- Можливості мережі Internet для здійснення безготівкових розрахунків у міжнародному господарському обміні.

Ключові терміни: *міжнародні розрахунки, Банк міжнародних розрахунків, Базельський комітет з банківського нагляду, Комітет із золота та валюти, Комітет із платіжних і розрахункових систем, Золотий франк, грошові міждержавні перекази, міжнародні міжбанківські фінансові системи, клірингові системи міжнародних розрахунків, система міжбанківських клірингових розрахунків CHIPS, міжбанківська клірингова система SIC; банківські автоматизовані клірингові послуги VACS; клірингові і платіжні союзи.*

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Причини створення і роль у міжнародній фінансовій системі Банку міжнародних розрахунків (БМР).
2. Основні функції та напрями діяльності Банку міжнародних розрахунків.

3. Операції, які Банк міжнародних розрахунків виконує як банк центральних банків.
4. Напрями діяльності Базельського комітету з банківського нагляду.
5. Основні принципи ефективного банківського нагляду.
6. Функції Комітету із платіжних і розрахункових систем.
7. Роль БМР у міжнародному валютному співробітництві.
8. Діяльність комітету із золота та валюти.
9. Послуги системи електронних платежів СВІФТ і порядок їх надання.
10. Принципи функціонування і склад послуг, які надаються системою електронних платежів ТАРГЕТ.
11. Особливості та переваги клірингових систем міжнародних розрахунків.
12. Internet і безготівкові міжнародні розрахунки.

Література [4; 5; 10; 12]

Тема 9. Фінансові відносини України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями

Партнерські відносини України і Світового банку. Основні сфери, які фінансуються Світовим банком в Україні. Програми та проекти фінансування макроекономічного управління та інституційного розвитку. Проекти фінансування реформи фінансового сектора та розвитку приватного сектора. Проектні напрями фінансування Світовим банком розвитку енергетики, сільського господарства, соціальної сфери. Фінансування заходів з охорони довкілля. Проектне фінансування розвитку інфраструктури. Проекти, які фінансуються за рахунок грантів Світового банку.

Діяльність в Україні Європейського банку реконструкції та розвитку. Напрями здійснення інвестицій. Сприяння технічному співробітництву. Фінансування малих і середніх підприємств, прямі інвестиції в економіку України, підтримка банківського сектора, фінансування інфраструктури.

Напрями подальшого розвитку взаємодії України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.

Питання для поглибленого вивчення

- Роль Європейського союзу у сфері передавання Україні сучасних знань і західного досвіду реформування економіки за напрямом технічної допомоги (TACIS).

- Передумови і цілі фінансових відносин України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями: Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, Європейським союзом, Європейським банком реконструкції і розвитку.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: здобуття студентами теоретичних знань і набуття навичок щодо організації співпраці з МВФ та оцінювання доцільності й ефективності такої співпраці.

Самостійна робота:

- 1) підготувати міні-есе за проблемами “Фактори, які впливають на фінансові відносини України з Європейським банком реконструкції і розвитку”;
- 2) на основі дослідження матеріалів періодичних видань і довідково-інформаційних систем продемонструвати динаміку і тенденції співпраці України з Європейським банком реконструкції і розвитку;
- 3) підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

- Міжнародний комерційний банк та його діяльність в Україні.
- Канадський фонд співробітництва та його діяльність в Україні.
- Міжнародний фонд “Відродження” та його діяльність в Україні.
- Фонд “Євразія” та його діяльність в Україні.
- Україна в міжнародних фінансово-кредитних організаціях.
- Стан і перспективи удосконалення взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями.

Ключові терміни: *фінансові відносини України з МФКО, кредити МВФ для покриття дефіциту платіжного балансу та формування засад ринкової економіки в Україні, фінансування платіжного балансу, партнерські відносини, програми та проекти фінансування макроекономічного управління й інституційного розвитку, проекти фінансування реформи фінансового сектора, проекти напрямки фінансування, гранти Світового банку, технічне співробітництво, прями інвестиції в економіку України, підтримка банківського сектора, фінансування інфраструктури.*

Питання для самоконтролю знань і співбесіди

1. Основні програми підтримки малого та середнього бізнесу, які здійснюють міжнародні фінансові організації в Україні.
2. Порядок підготовки документів і надання кредитів міжнародними фінансовими організаціями щодо програм підтримки розвитку приватного підприємства в Україні.
3. Оцінка ефективності міжнародної фінансової допомоги для розвитку економіки України.
4. Співпраця України із зарубіжними фінансовими організаціями: позитивний і негативний досвід.
5. Співпраця України з Міжнародним валютним фондом.
6. Основна тема і результати діяльності Всесвітнього банку в Україні.
7. Стратегія допомоги Україні Всесвітнім банком.
8. Головне завдання та здобутки діяльності в Україні Європейського банку реконструкції та розвитку.
9. Перспективи інтеграції України до Європейського валютного союзу.

Література [4; 25; 26; 28]

ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Міжнародні фінансові організації та Міжнародний валютний фонд у системі глобальних фінансів

1. Напрями розвитку і мета діяльності міжнародних фінансових організацій.
2. Класифікація й основні функції міжнародних фінансових організацій.
3. Офіційна міжнародна допомога у фінансуванні розвитку.
4. Роль міжнародних фінансових організацій у глобалізації світового господарства.
5. Еволюція кредитної діяльності та специфіка кредитів МВФ.
6. Вплив кредитної політики МВФ на фінансовий стан країн-позичальниць.

Література [1–7; 13–17]

Тема 2. Міжнародні банки як інституційна основа міждержавного перетікання капіталів. Група Всесвітнього банку

1. Класифікація міжнародних банків і банківські операції на міжнародних ринках.
2. Група Всесвітнього банку як міжнародна фінансово-кредитна та інвестиційна інституція.
3. Мета та еволюція діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку.
4. Особливості діяльності та джерела фінансування Міжнародної асоціації розвитку.
5. Кредитно-інвестиційна діяльність Міжнародної фінансової корпорації.
6. Мета діяльності та функції багатосторонньої асоціації гарантування інвестицій (БАГІ).
7. Функції Міжнародного центру врегулювання інвестиційних суперечок.

Література [4–6; 9; 13; 22]

Тема 3. Діяльність регіональних міжнародних фінансово-кредитних організацій і регіональних банків розвитку

1. Міжнародні фінансові організації Європи.
2. Регіональні фінансові організації Азії та Тихого океану.
3. Фінансово-кредитна діяльність Європейського банку реконструкції та розвитку.
4. Арабські міжнародні фінансові організації.
5. Міждержавні фінансові організації Африки.
6. Міжнародний банк Співдружності незалежних держав.
7. Субрегіональні банки розвитку.

Література [4; 6; 13; 14; 16]

Тема 4. Функціонування Європейського валютного союзу та Банку міжнародних розрахунків

1. Принципи організації і функціонування Європейського валютного союзу.
2. Основні функції Європейського валютного союзу.
3. Перспективи розвитку Європейського валютного союзу.
4. Міжнародні розрахунки та їх організаційні форми.

5. Завдання, функції та операції Банку міжнародних розрахунків.
Література [4; 5; 7; 10; 12; 13; 18; 27]

**Тема 5. Взаємодія України з міжнародними
фінансово-кредитними організаціями**

1. Передумови і цілі взаємодії України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.
2. Розвиток фінансових відносин України і МВФ.
3. Партнерські відносини України і Світового банку.
4. Роль Європейського союзу у фінансуванні платіжного балансу України і вирішенні ключових макроекономічних проблем.
5. Діяльність в Україні Європейського банку реконструкції та розвитку.
6. Напрями подальшого розвитку взаємодії України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.

Література [4; 25; 26; 28]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Пол А. Самуельсон, Вільям Д. Норджаус. Економіка: Пер. с англ. — М.: БІНОМ, 1997 — 800 с.
2. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. А. П. Румянцева. — К.: Знання-Прес, 2003. — 448 с.
3. Деніелс Джон Д., Радеба Лі Х. Міжнародний бізнес: Внешня среда и деловые операции: Пер. с англ. — М.: Дело ЛТД, 1994. — 784 с.
4. Міжнародні фінанси: Підручник / За ред. О. І. Рочача. — К.: Либідь, 2003. — 784 с.
5. Максимов В. Енг, Френсіс А. Лис, Лоуренс Дж. Мауер. Мірові фінанси: Пер. с англ. — М.: ДеКА, 1998. — 768 с.
6. Міжнародні валютно-кредитні і фінансові відносини: Учебник / Под ред. Л. Н. Красавиной. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 608 с.
7. Пейро М. Міжнародні економічні, валютні і фінансові відносини: Пер. с фр. — М.: Прогресс, 1996. — 476 с.
8. Валютний ринок і валютне регулювання: Учеб. пособие / Под ред. И. Н. Платоновой. — М.: Изд-во БЭК, 1996. — 476 с.
9. Мишкін, Фреддерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998. — 964 с.

10. *Ющенко В. А., Савченко А. С. та ін.* Платіжні системи. — К.: Либідь, 1998. — 416 с.
11. *Рут Франклін Р., Філіпенко А.* Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998. — 743 с.
12. *Международные банковские стандарты.* / Под ред. С. И. Кумок. — М.: АОЗТ, 1995. — Т. 1. — 176 с.

Додаткова

13. *Гречникова И. Н.* Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности: Учеб. пособие. — М.: Консалтбанкир, 2000. — 624 с.
14. *Шрепpler X. A.* Международные экономические организации: Справочник: Пер. с нем. — М.: Междунар. отношения, 1999 — 465 с.
15. *Всемирный справочник организаций, содействующих торговле, и других внешнеторговых учреждений.* — Женева: Междунар. торговый центр ЮНКТАД/ГАТТ, 1993. — 376 с.
16. *Мойсеев А. А.* Международные кредитно-финансовые организации. Правовые аспекты деятельности: Учеб. пособие. — М.: НИМП, 1999. — 272 с.
17. *Нешиатаева Т. Н.* Международные организации и право. — М.: Дело, 1998. — 345 с.
18. *Шемятенков В. Г.* Евро: две стороны одной монеты. — М.: Экономика, 1999. — 346 с.
19. *Давид Д. Дроскол.* Что такое Международный валютный фонд: Пер. с англ. — МВФ, Вашингтон, США, 1995. — 26 с.
20. *Статьи соглашения Международного валютного фонда:* Пер. с англ. — МВФ, Вашингтон, США, 1997. — 142 с.
21. *Финансовая организация и деятельность МВФ:* Пер. с англ. — МВФ, Вашингтон, США, 1996.
22. *Годовой отчет Всемирного банка — 2003:* Пер. с англ. — МВФ, Вашингтон, США, 2004. — 206 с.
23. *Дюмулен И. И.* Всемирная торговая организация. — М., 1997. — 120 с.
24. *ГАТТ: структура и деятельность.* — Женева, 1992. — 38 с.
25. *Довідник підприємця: Підтримка малого та середнього бізнесу в Україні.* — К.: Агенство з розвитку малого та середнього підприємництва, 1999. — 175 с.
26. *Донорські організації, які працюють в Україні та СНД: Довідник.* — К.: Каунтерпарт, 2000.

27. *Шнирков О. І., Кузнецов О. В., Кульнінський С. В.* Європейський валютний союз: Навч. посіб. — К., 2001. — 318 с.
28. *Хорошковський В. І.* Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями. — К., 2002. — 350 с.

Довідкова

29. *Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б.* Современный экономический словарь. — 2-е изд., исправ. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 480 с.
30. *Загородній А., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С.* Фінансовий словник. — 3-тє вид. — К.: Знання, 2001. — 587 с.
31. *Бернар И., Колли Ж. К.* Толковый экономический и финансовый словарь. Французская, русская, английская, испанская терминология: В 2 т.: Пер. с фр. — М.: Междунар. отношения, 1994. — 784 с.
32. *Основы внешнеэкономических знаний: Словарь-справочник / С. И. Долгов, В. В. Васильев, С. П. Гончаров и др.* — М.: Высш. шк., 1990. — 432 с.
33. *Краткий внешнеэкономический словарь-справочник / Под ред. В. Е. Рыбалкина.* — 2-е изд. — М.: Междунар. отношения, 1991. — 256 с.
34. *Финансы: Толковый словарь: англо-русский.* — М.: ИНФРА-М, 1998. — 496 с.
35. *Внешнеэкономический толковый словарь / Под ред. И. П. Фаминского.* — М.: ИНФРА-М, 2000.

Періодичні видання

36. *Вісник Національного банку України.*
37. *Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності: Дод. до журн. "Вісник Національного банку України".*

Довідково-інформаційні системи

38. www/bank.gov.ua — Національний банк України: Банківська система. Статистика. Довідник банків України.
39. www.bank.ukrbiz.net — Фінансовий і банківський ГІД: Банки в Internet.
40. www.moneypage.com/emoney — Банки в Internet.
41. Адреси окремих банків:
www.procreditbank.com.ua — Pro Kredit Bank (Україна).
www.worldbank.org — Всесвітній банк.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації”	5
Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів.....	6
Зміст матеріалу для самостійного вивчення дисципліни “Міжнародні фінансово-кредитні організації”	7
Зміст семінарських занять.....	29
Список літератури	31

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. П. Ковальчук*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Лапшина*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3039

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП